

1. Obiekt

359/2 KLASZTOR
w zespole klasztornym Kongregacji Oratorium św. Filipa Neri

2. Czas powstania

ok. 1750-1768
rozbudowa 1788

3. Miejscowość

STUDZIANNA
~~POŚWIĘTNE~~

11. Zdjęcia, plan sytuacyjny, rzuty

4. Adres

Studzianna
26-315 Poświętne n/Pilicą
nr hipoteczny KW [redacted]

5. Przynależność administracyjna

województwo piotrkowskie
gmina Poświętne pow. opoczno

Poprzednie nazwy miejscowości

Studzyane, Studzyone, Sanctuarium
Studzianna, Poświętne Studzianna

7. Przynależność administracyjna

przed 1.VI.1975

województwo kieleckie

powiat opoczno

8. Właściciel i jego adres

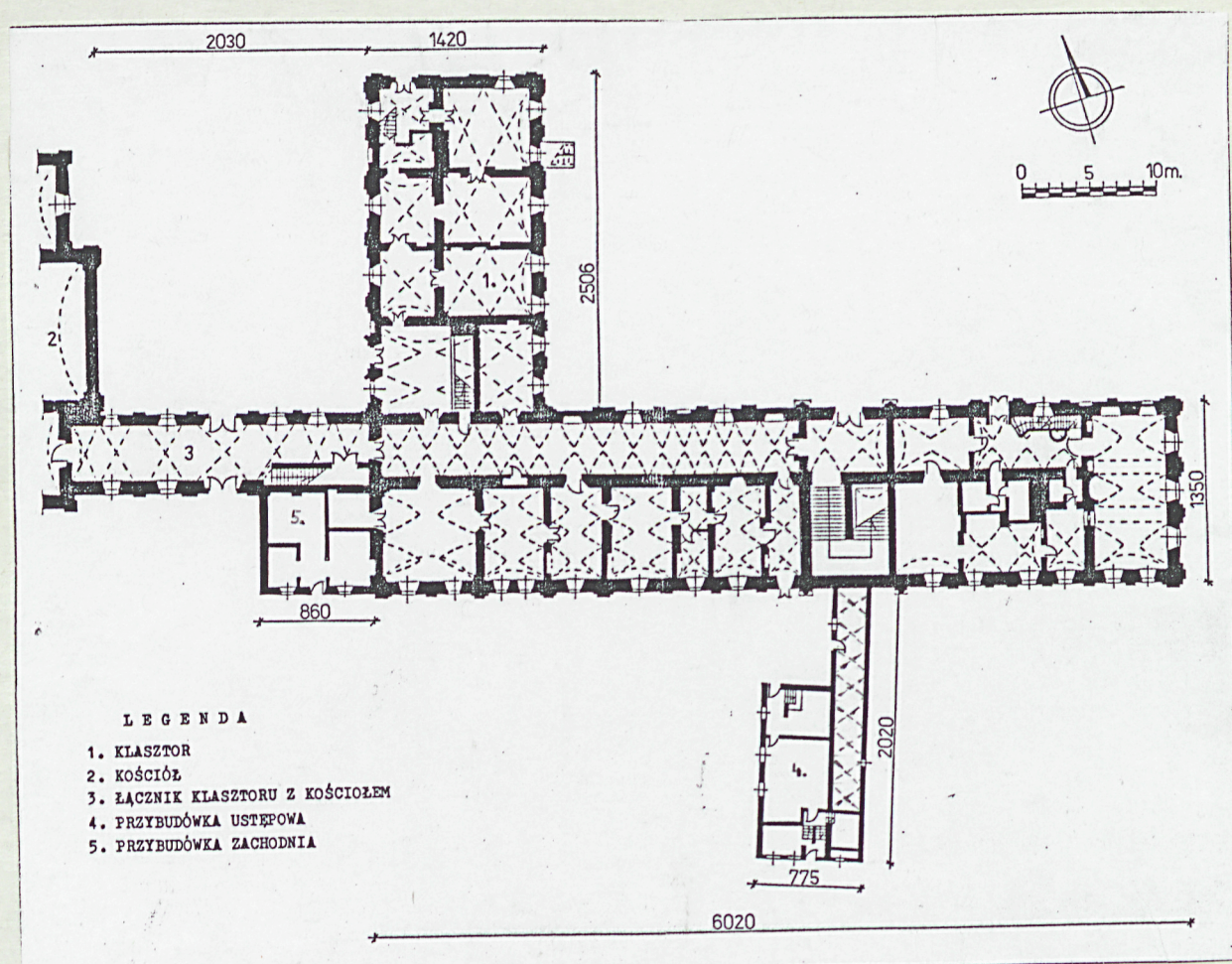
Kongregacja Oratorium
św. Filipa Neri w Studziannie
26-315 Poświętne n/Pilicą

9. Użytkownik i jego adres

J. W.

10. Rejestr zabytków

Nr 221/1837 data 21.06.1967

autor zdjęć
data wykonania
miejsce przechowywania negatywów

12. Autorzy, historia obiektu, określenia stylu.

Autor: nieznany

Miejscowość Studzianna występuje w źródłach od roku 1485. Do początku XVII w. należy do Odrzywolskich, h. Nałęcz. W roku 1642 przechodzi w ręce Macieja Ślaskiego, który ok. 1650 r. sprzedał ją Olbrachtowi Starołęskiemu. Kult obrazu z miejscowego dworu spowodował, że córka Olbrachta - Zofia Anna Starołęska i jej przyrodni brat Jan Stanisław Zbąski (późniejszy biskup przemyski i warmiński) wzniesli tu w latach 1673-1674 drewniany kościół i klasztor, w którym w roku 1674 osadzili członków Oratorium św. Filipa Neri. W latach 1688-1724 wzniesiono tu nowy murowany kościół klasztorny, konsekrowany w 1748 roku. W latach 1696-1698 powstał we wsi kościół pw św. Józefa, a ok. 1730 r. wzniesiono przy drewnianym kościele murowaną kaplicę św. Anny. Około połowy XVIII w. powstały mury, opasujące cmentarz kościelny i dziedziniec klasztorny. Nieco strasze są być może obie dzwonnice. Około 1750 r. rozpoczęto wznoszenie nowego murowanego klasztoru. Pierwszą jego część ukończono w roku 1768, zaś drugą w roku 1788. Około 1782 r. rozebrano stary drewniany kościół i klasztor. W 1820 r. kościół klasztorny stał się dodatkowo kościołem parafialnym. W roku 1865 nastąpiła kasata Zgromadzenia Księżki Filipinów w Studziannie. Kościołem zarządzają księża diecezji sandomierskiej, którzy otrzymali również część budynku klasztornego. W roku 1928 nastąpił powrót Filipinów, którzy władają obiektem do dziś, a obok nich od 1955 r. przy klasztorze osiedliły się siostry zakonne ze Zgromadzenia Maryi Niepokalanej. Wspomniany wyżej budynek murowanego klasztoru po kasacie Zgromadzenia Filipinów w 1865 r. w większości przejęty został przez władze państwowe. W rękach kościelnych pozostała jedynie zachodnia część skrzydła południowego.

13. Opis (sytuacja, materiał i konstrukcja, rzut, bryła, elewacje, dach, wnętrze, wyposażenie, instalacje)

Sytuacja: Studzianna znajduje się w północno-wschodniej części województwa piotrkowskiego, przy jego granicy z województwem radomskim. Położona jest przy drodze z Łodzi do Radomia, przez Tomaszów Mazowiecki, o ok. 9 km na wschód od Inowłódza i ok. 14 km. na zachód od Odrzywołu. Kościół i klasztor Filipinów zlokalizowany jest na wschodnim skraju wsi. Założenie zajmuje kulminację zadrzewionego wzgórza. Klasztor Filipinów zlokalizowany jest we wschodniej części zespołu na wschód od kościoła klasztornego, z którym łączy go piętrowy, korytarzowy przechód. Budynek klasztoru wyznacza południowo-zachodni narożnik dziedzica gospodarczego, który ma kształt zbliżony do prostokąta. Wzdłuż jego północnej i wschodniej granicy usytuowane są zabudowania gospodarcze, dziedziniec dostępny jest od zachodu przez bramę z furtą, zlokalizowaną w murze dziedzica u zbiegu z północnym odcinkiem muru cmentarza przykościelnego. Druga brama z furtą znajduje się na południowym skraju wschodniego odcinka muru. Prowadzi ona między innymi do ogrodów klasztornych położonych na południe od budynków klasztoru.

Materiał i konstrukcja: f u n d a m e n t y : kamienno-ceglane na zaprawie wapiennej; ś c i a n y : murowane z cegły ceramicznej pełnej, na zaprawie wapiennej, w większości tynkowane od wewnątrz i zewnątrz zaprawą wapienną, zatartą na gładko, we wnętrzach niewielkie partie pokryte glazurą; s k l e p i e n i a : kolebkowe i kolebkowe z lunetami, niekiedy na gurtach, murowane z cegły ceramicznej pełnej na zaprawie wapiennej, w większości tynkowane; s t r o p y : w części piwnic skrzydła północno-zachodniego żelbetowe, w izbach na piętrze drewniane, belkowe z podsufitką, tynkowane na trzcinę; w korytarzu piętra drewniany, belkowy, nagi o tynkowanej powale; w i ę ź b a d a c h o w a : drewniana, różnych typów nad skrzydłem zachodnim - krokwiowo-jętkowa; w skrzydle południowym płatwiowo-kleszczowa ze stolcami i jętkowo-płatwiowa; p o k r y c i e d a c h u : dachówka ceramiczna na łutach, holenderka i karpiówka. P o s a d z k i : w piwnicach pod skrzydłem zachodnim gładź cementowa, w korytarzu parteru, w pomieszczeniach sanitarnych i gospodarczych terakota, w izbach podłogi drewniane, dekowe na legarach. S c h o d y : główne w centralnej partii skrzydła południowego dwubiegowe powrotne, obłożone drewnem, schody z korytarza jednobiegowe, murowane z cegły o drewnianych stopnicach; we wschodniej części skrzydła południowego oraz w skrzydle zachodnim wspólnicze, drewniane, do piwnic betonowe i ceglane układane na gruncie, a w piwnicy pod refektarzem nieużywane, dreniane, kręte ze słupem.

14. Kubatura ok. 5.500 m ³ (bez przybudówek) (bez przybudówek)	15. Powierzchnia użytkowa ok. 1.800 m ² (bez przybudówek)	16. Przeznaczenie pierwotne mieszkalne - klasztor	17. Użytkowanie obecne mieszkalne - klasztor
18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja - w latach 1945-1951 - likwidacja zniszczeń z okresu wojny, - od 1955 r. dalsza restauracja klasztoru, m. in. wymiana części tynków, pokrycia dachu, wprowadzenie instalacji oraz adaptacja odzyskanych części budynku (tj. skrzydła zachodniego w 1977 r. i wschodniej części skrzydła południowego w 1992 r.) w których aktualnie adaptowane jest na potrzeby klasztoru poddasze.		19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy, konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje) Stan techniczny budynku - dobry.	
20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie Naprawa tynków elewacji południowej.			

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowywania)

22. Bibliografia

1. Katalog Zabytków Sztuki w Polsce, t. II, z. 8, warszawa 1958,
2. W. Nuter, Dzieje sanktuarium Matki Boskiej Świętorodzinnej w Studziannie, Studzianna 1992,
3. B. Michałowska, Kościół w Studziannie, Przewodnik Katolicki, 1969, nr 32.

23. Źródła ikonograficzne i fotografie (rodzaj, miejsce przechowywania, sygnatury)

24. Uwagi różne

25. Wypełnił

J. Pietrzak XI 1996 r.

26. Sprawdził

27. Załączniki

6 wkładek

1. Miejscowość	2. Obiekt (nazwa jak w karcie)	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)
STUDZIANNA POŚWIĘTNE	KLASZTOR w zespole klasztornym kongregacji Oratorium .w.Filipa Neri	Historia - dokończenie, opis cd. zdjęcia

Historia dokończenie

Wschodnia część pozostawała początkowo pusta a następnie umieszczono w niej szkołę. Skrzydło zachodnie należało do gminy Stuziana. Podobna sytuacja utrzymywała się w okresie międzywojennym. W tym czasie w części kościelnej wymieniono pułap nad korytarzem piętra, odrestaurowano wnętrza i ogrodzenie klasztoru. W roku 1945, w trakcie działań wojennych, uszkodzono wschodni szczyt budynku. Po wojnie sytuacja własnościowa obiektu nie uległa zmianie, jedynie skrzydło północno-zachodnie po opuszczeniu go przez policję i Urząd Gminy pozostawało przez dłuższy czas bez użytkownika. Skrzydło to odzyskali Filipini w roku 1977, a od roku 1992 należy do nich także zachodnia część skrzydła południowego.

Styl: barokowy.

Opis - cd

Okna : drewniane, Ościeżnicowe, dwudzielne, głównie ośmiokwaterowe. W zachodniej części elewacji południowej okna dwudzielne sześciokwaterowa z nadświetleniem. W korytarzowym łączniku okna dwudzielne, 4- i 12-kwaterowe. Drzwi : drewniane, o zróżnicowanej konstrukcji, płycinowe, klepkowe, klepkowo-spągowe; jedno- i dwu-skrzydłowe. W łączniku z kościołem wrota przejazdu dwuskrzydłowe, klepkowo-spągowe.

Rzut: budynek dwuskrzydłowy, o skrzydłach zestawionych pod kątem prostym, skrzydło południowe dłuższe. Przy budynku od południa jednotraktowa przybudówka ustępowa, rozbudowana wtórnie od zachodu i południa. Klasztor od zachodu połączony jest z kościołem korytarzowym przejściem. W ścianach jego parteru na osi budynku umieszczono zamkniętą wrotami bramę umożliwiającą przejazd na południową część cmentarza przykościelnego. W narożniku między klasztorem a korytarzem od południa wstawiona przybudówka, pierwotnie jednoprzestrzenna, obecnie wtórnie podzielona. Układ wnętrz w skrzydle południowym dwutraktowy, z korytarzem od północy i celami od południa, na piętrze w części wschodniej układ trójtaktowy z korytarzem na osi, na parterze na skraju wschodnim refektarz. W skrzydle zachodnim na parterze 4 pary pomieszczeń w układzie dwutraktowym, na piętrze od zachodu korytarz z traktem cel.

Wkładkę założył: Janusz Pietrzak XI 1996 r.
(imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów:

Opis - dokończenie

Bryła: oba skrzydła klasztoru i łącznik z kościołem jednopiętrowe. Skrzydło północno-zachodnie i refektarz w skrzydle południowym podpiwniczone, przybudówki od południa jednokondagnacyjne, rozbudowa przybudówki ustępowej podpiwniczona, dachy skrzydła południowego, łącznika z kościołem i przybudówki ustępowej dwuspadowe. Nad skrzydłem zachodnim dach z trzecią połacią nad elewacją północną. Dach przybudówki południowo-zachodniej pulpitowy. Poddasza nieużytkowe.

Elewacje: z prostokątnymi otworami okiennymi i drzwiowymi: **północna:** skrzydła południowego 11-osiowa, z wejściem głównym w osi środkowej i wejściem do wschodniej części skrzydła w 4 osi od wschodu, rozcłódkowana płycinami o nierównej wysokości. W części osi na parterze blendy. Wejście główne w płycinie ujętej w półkolumny na wysokich bazach, nad wejściem dwa otwory okienne. Wejście wschodnie w płycinie ujętej po bokach dwoma pilastrami. Analogiczne pilastry na narożu wschodnim i zachodnim. Pod okapem dachu szeroki gzyms koronujący. Elewacja **wschodnia** skrzydła południowego: 3-osiowa, rozcłódkowana płycinami i pilastrami niosącymi bogato profilowane belkowanie, wyżej zamknięty półkoliście szczyt ze słabo profilowanymi spływami. Szczyt obwiedziony profilowanym gzymsem zwieńczonym wazami. W polu szczytu dwa okulusy oświetlające poddasze. Elewacja **południowa:** ukształtowana w sposób zbliżony do elewacji północnej, 18-osiowa, osie 8 i 9 od wschodu ujęte w półkolumny, dołem zasłonięte przez przybudówkę ustępową. W osi 9 na parterze wtórnie wykonane wejście, między osiami 13 i 14, 14 i 15, 16 i 17 pilastry. Od zachodu na przedłużeniu elewacji parterowa, 3-osiowa przybudówka, z wejściem w osi środkowej. Elewacja **wschodnia:** skrzydła zachodniego 7-osiowa, rozcłódkowana płycinami, o narożach ujętych w pilastry, górą szeroki gzyms koronujący. Elewacja **północna** skrzydła zachodniego o analogicznych podziałach. Na parterze osi zachodniej wejście. Elewacja **zachodnia:** w części przesłonięta przez łącznik z kościołem i przybudówkę południowo-zachodnią. Na północ od łącznika 7-osiowa, na południe 2-osiowa. Podziały zbliżone do opisanych powyżej. Część otworów okiennych zastąpiono blendami. W narożach oraz między 2, 3, i 4 osią od północy pilastry, na parterze osi 6 wejście ujęte w ceglany, tankowany portal o silnie profilowanym i wyłamanym gzymsem, podtrzymywany przez tokańskie pilastry, zwieńczone wazonami. Elewacja **północna:**

łącznika z kościołem 5-osiowa o osiach rozdzielonych pilastrami niosącymi wąski profilowany gzyms, w osi środkowej brama przejazdowa silnie profilowanym naczółkiem. Elewacja **południowa** łącznika analogiczna do północnej, zasłonięta od wschodu przez przybudówkę. Elewacja ta stanowi przedłużenie ku wschodowi elewacji południowej kościoła. Elewacja **wschodnia**

przybudówki ustępowej: nietynkowana, przedłużona od południa współcześnie, widoczne ślady zamurowanych okienek. elewacje **południowa** i **zachodnia:** przybudówki ustępowej: współczesne, nietynkowane

Wnętrze: w większości piwnic, na parterze i części piętra sklepienia kolebkowe, kolebkowe z lunetami oraz kolebkowe z lunetami na gurtach. Na piętrze strop belkowy korytarza. Układ pomieszczeń pierwotny z niewielkimi, wtórnymi przekształceniami.

Instalacje: elektryczna, c. o. (lokalne), wodno-kanalizacyjna, telefoniczna.

1. Miejscowość

STUDZIANNA
POŚWIETNE

2. Obiekt (nazwa jak w karcie)

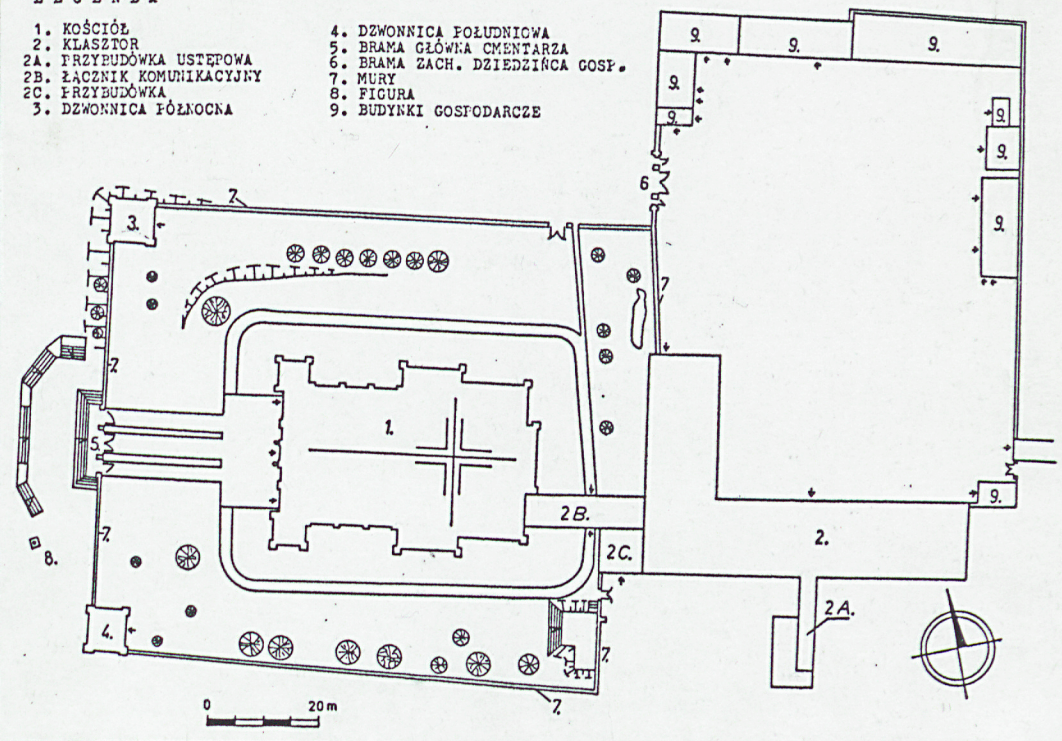
KLASZTOR w zespole klasztornym
kongregacji Oratorium św. Filipa Neri fotografie

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)

LEGENDA

1. KOŚCIÓŁ	4. DZWONNICA POŁUDNIOWA
2. KLASZTOR	5. BRAMA GŁÓWKA CMENTARZA
2A. PRZYBUDÓWKA USTĘPOWA	6. BRAMA ZACH. DZIEDZINCA GOSP.
2B. ŁĄCZNIK KOMUNIKACYJNY	7. MURY
2C. PRZYBUDÓWKA	8. FIGURA
3. DZWONNICA PÓŁNOČNA	9. BUDYNKI GOSPODARČE

Wkładkę założył: Janusz Pietrzak XI 1996 r.
(imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów: PSOZ w Piotrkowie Tryb.

2.

3.

4.

5.

6.

7.

1. Miejscowość
STUDZIANNA
POŚWIETNE

2. Obiekt (nazwa jak w karcie)
KLASZTOR w zespole klasztornym
kongregacji Oratorium św. Filipa Neri

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)

fotografie

8.

9.

11.

10.

12.

Wkładkę założył: Janusz Pietrzak XI 1996 r.
(imię, nazwisko, data)

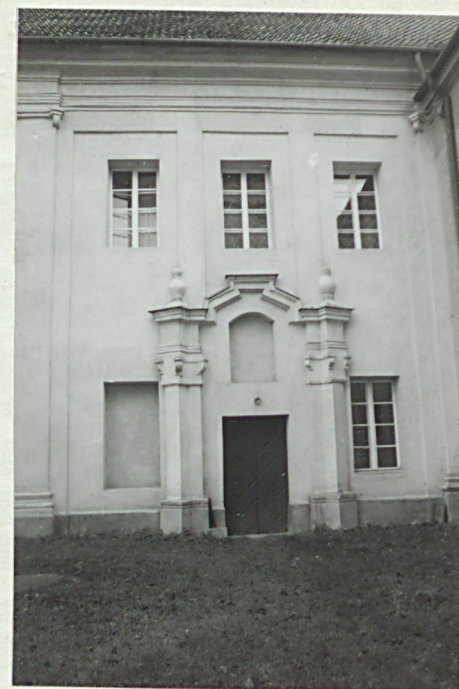
Miejsce przechowywania negatywów: PSOZ w Piotrkowie Tryb.

13.

14.

15.

16.

17.

18.

1. Miejscowość

STUDZIANNAP
POŚWIETNE

2. Obiekt (nazwa jak w karcie)

KLASZTOR w zespole klasztornym
kongregacji Oratorium św. Filipa Neri

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)

fotografie

19.

20.

21.

22.

23.

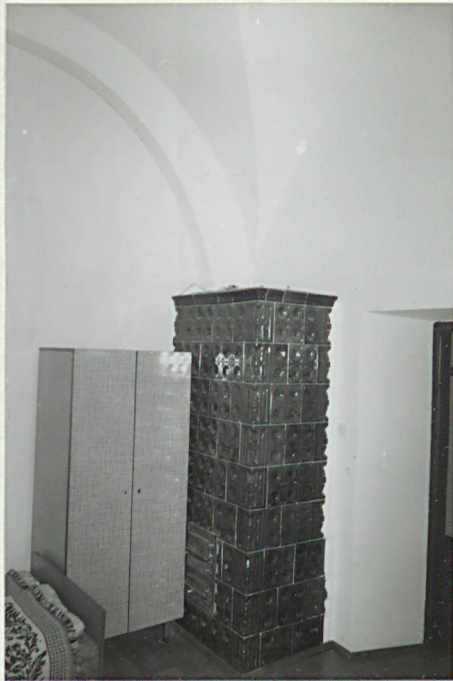
24.

Wkładkę założył: Janusz Pietrzak XI 1996 r.
(imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów: PSOZ w Piotrkowie Tryb.

25.

26.

27.

28.

29.

30.

31.

32.

1. Miejscowość

STU D Z I A N N A
P O Ś W I E T N E

2. Obiekt (nazwa jak w karcie)

KLASZTOR w zespole klasztornym
kongregacji Oratorium św. Filipa Neri

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)

fotografie

33.

34.

35.

36.

Wkładkę założył: Janusz Pietrzak XI 1996 r.
(Imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów: PSOZ w Piotrkowie Tryb.

37.

39.

40.

38.

41.

1. Miejscowość

STUDZIANNA
POŚWIETNE

2. Obiekt (nazwa jak w karcie)

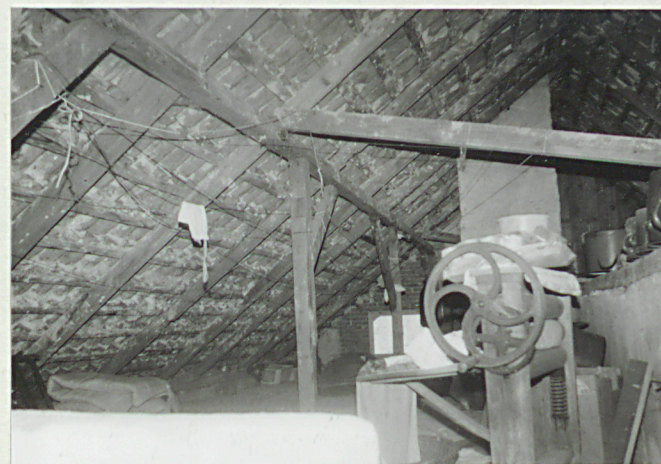
KLASZTOR w zespole klasztornym
kongregacji Oratorium św. Filipa

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)

Neri fotografie, spis fotografii

42.

43.

Wkładkę założył: Janusz Pietrzak XI 1996 r.
(imię, nazwisko, data)
PSOZ w Piotrkowie Tryb.
Miejsce przechowywania negatywów:

Spis fotografii:

1. Widok ogólny od północnego - wschodu.
- 2-3. Fragment elewacji północnej skrzydła południowego.
4. Elewacja wschodnia skrzydła zachodniego.
5. Elewacja północna skrzydła zachodniego.
6. Elewacja zachodnia skrzydła zachodniego.
7. Elewacja północna łącznika z kościołem.
8. Elewacja wschodnia skrzydła południowego.
9. Fragment elewacji południowej skrzydła północnego.
10. Elewacja wschodnia przybudówki ustępowej.
11. Elewacja zachodnia przybudówki ustępowej.
12. Fragment elewacji południowej skrzydła południowego.
13. Elewacja przybudówki południowo-zachodnia.
14. Łącznik z kościołem, elewacja południowa.
15. Portal w elewacji zachodniej łącznika.
16. Portal w elewacji północnej łącznika.
17. Portal w elewacji południowej łącznika.
18. Okna w południowej elewacji łącznika.
- 19-21. Wnętrz, refektarz.
22. Wnętrze, izba ze schodami we wschodnie części skrzydła południowego.
23. Schody w pomieszczeniu j. w.
24. Schody do pwnicy pod refektarzem.
25. Schody w piwnicy pod refektarzem.
- 26-28. Pomieszczenia piętra w części wschodniej skrzydła południowego.
29. Korytarz, parter skrzydła południowego.
30. Zamurowane okno w korytarzu j. w.
31. Schody na piętro w skrzydle południowym.
32. Korytarz piętra skrzydła południowego.
33. Korytarz parteru łącznika z kościołem.
34. Schody na poddasze skrzydła południowego.
- 35-38. Wieżba dachowa skrzydła południowego.
39. Wnętrze przybudówki ustępowej.
40. Wnętrze piwnicy pod przybudówką ustępową.
41. Wnętrze pralni w przybudówce ustępowej.
- 42-43. Wieżba dachowa przybudówki ustępowej.